

Fra Malajstaterne.

3. Malay College.

af

Dr. phil. K. Wulff.

Den tid er forbi, da floderne var Malakahalvøens eneste færdselsveje, de veje, ad hvilke Malajerne fra Sumatra og de omliggende øer trængte ind i landet og tog det i besiddelse, ad hvilke de også holdt den indbyrdes forbindelse vedlige. Malajerne har altid været knyttet til vandet, til søen og floderne, og de er det endnu; langs disse vandveje ligger deres kampunger tæt side om side, og udvider de deres område ind i landet, fjerner de sig dog aldrig langt fra dem, det vedbliver at være en stribe langs floden. Derfor fandt Europæerne ved deres ankomst hertil landet så tyndt befolket, opfyldt af næsten ubeboet jungle, hvor landets ældste indbyggere, lavtstående stammer, levede deres mere eller mindre nomadeagtige liv.

Nu er det anderledes; siden verdens stigende forbrug gjorde Malakahalvøen til gummilandet par excellence, har junglen på vide strækninger måttet vige for plantager og mineland, jærnbanelen fører op igennem dens vestlige del, vest for de store bjergkæder, der deler halvøen på langs, og fortrinlige automobilveje skærer igennem den, gennem plantager, gennem de malajiske kampunger og deres „haver“, gennem junglen, hvor tigreren endnu udøver sit rædselsregimente. Befolkningens tal vokser stærkt, også Malajernes tager noget til, men i det hele skyldes tilvæksten ikke dem, folket ved vandet; det er Kinesere og Indere, som befolker det ryddede land, det er også dem, der bærer døgnets slid og slæb, som landets kultivering fører med sig — som kulier, som håndværkere, som handelsmænd og funktionærer.

Langsomt, meget langsomt foregår omformningen i det malajiske samfund; endnu kan han, om han lyster — og det gør flertallet — leve sorgløs og tilfreds i sin kampung, hvor hver mand er sin lille ejendoms herre, hvor pælebygningen, flettet af bambus eller sammentømret af brædder og tækket med brede palmeblade, står på hans egen jord omgivet af hans egne kokospalmer og de andre nytte-

træer og planter, som behøves til livets ophold, hvor hvert hus har sin lod på den til kampungen hørende rismark. Den rige, frodige natur kræver ikke stort arbejde for at tilfredsstille døgnets krav. På denne gammelmalajiske vis, røgtende sin *kebon*, sin have, om man vil, med den spinkle, slanke *golok*, skovkniven, som kan bruges til alt, skærende sine risaks med den lille krumme kniv, dannet i en fugls lignelse, lever endnu den store masse af folket; og iblandt dem er folk med gode kundskaber, som læser og taler engelsk. Hvorfor skulde Malajen også arbejde hårdt, når hans lands natur byder ham alt, hvad livet kræver, når han tilmed for en ringe pris kan købe sig de få udenlandske varer, som behøves for at erstatte det beskedne hjemlige udstyr, som tidligere fremstilledes af hans egne med flid og kunst. Overskudet af sin jords frembringelser kan han afsætte til dem, som arbejder i by og på plantage, og har han lidt mere end de andre, kan han selv på sin jord anlægge en lille gummiplantage eller købe sig et stykke jungle, som han fælder og brænder af dertil, med nogle få kinesiske kulier i sin tjeneste. Er de andre, som er trængt ind i hans land, ikke tilfredse med hans kår, har de større krav til livet, så lad dem arbejde! Endnu har han plads nok, det land, som nu er ryddet til plantager og miner, har han aldrig beboet og aldrig gjort krav på — hans land er jo ved floden —, og hans egen, hans fædres jord har det nye styre sikret ham ved at båndlægge det til rent malajisk bebyggelse, så at den ikke kan afhændes til de fremmede racer med den store købecvne. Hvor ganske anderledes her end der oppe i Kina, hvor enhver chance, som flid og ihærdighed byder, må udnyttes for at få jorden til at yde den tætte befolkning sit udkomme.

Men også den tid er forbi, da Hang Tuah og hans lige vandt frem fra intet til ære og berømmelse, til hoffets højeste poster, selv til rajaens eller sultanens datter blot ved deres kris og ved barnagtige romanbedrifter; den tid da Allahs nåde kunde gøre den fattige og foragtede til en mægtig hersker — således som Malajerne ynder, eller yndede, at læse det; for de gamle bøger læses nok ikke så meget nu som før. For dem, der vil frem, ud over de kår, de er født i og født til, går vejen nu gennem skolen, og dens undervisning ledes efter engelsk-malajisk plan. Det er nu vigtigere at lære engelsk og andre nyttige skolefag end at fordybe sig i den litteratur, der i vore dage kun hist og her læses i hjemmene, og hvoraf kun enkelte bøger i skolerne bruges til læseøvelser, den hvoraf nu hvide mænd høster kundskab om fortidens Malajer og deres liv og samfundsforhold — tilsat ganske vist med en barnlig fantasi æventyrlige heltegerninger og overnaturlige lykketræf.

Her i Kuala Kangsar findes en stor undervisningsanstalt, Malay College, hvor unge sønner fra fyrstelige og adelige familier fra alle de fire Federated Malay States uddannes med det mål for øje at kvalificere dem til de administrative embeder helt op til district officer, den højeste civile embedsmand for et større distrikt i de malajiske lande under engelsk overhøjhed. Det er denne skole, om hvilken en Engländer i den højere administration sagde til mig: Jeg har på kontinentet i Europa gjort den erfaring, at man almindelig mener, vi Engländere drager blot store rigdomme ud af de lande, vi har under vort styre, uden at give stort til gengæld. Det er ikke rigtigt; se nu f. ex. til Malay College: regeringen opretholder det med stor bekostning for at dygtiggøre Malajerne til de høje administrative embeder; to af dem er allerede nået helt op til stillingen som D. O. (district officer). Vi ønsker at give Malajerne muligheder for selv at besætte embedsstillingerne i det land, som oprindeligt er deres, skønt der er tilstrækkelig mange af de indvandrede, som uden anvendelsen af så store midler kunde blive kvalificerede dertil.

Malay College hører til de institutioner, som er fælles for de fire Federated Malay States og drives af deres fælles regering, og det optager elever fra dem alle. Oprettet blev det 1904 som en ganske lille skole i en palmebladshytte; nu har det en stor murstensbygning i europæisk stil, uskøn ganske vist, men godt indrettet, og i frie, smukke omgivelser, og elevantallet er steget til 143 i syv klasser, lærernes til 8. Eleverne rekrutteres kun fra de gamle adelige malajiske slægter, dem, som allerede i førengelsk tid sad inde med stillingerne som distriktsoverhoveder og de højere embeder ved fyrsternes hoffer, og de fyrstelige familier selv; således er det princip — Malajerne påstår ganske vist, at enhver kan blive optaget, hvis han blot har den fornødne protektion —, et princip, som forbavser lidt i vore demokratiske tider, forbavser så meget mere, som forskellen mellem rig og fattig, høj og lav er så overordentlig ringe blandt Malajerne (på disse egne i hvert fald), hvor alle omgås hinanden som lige-stillede. Men det har sikkert sine gode grunde: skolen er jo tænkt som uddannelsesanstalt for malajiske embedsmænd, skønt selvfølgelig kun en brøkdel af dens elever senere går embedsvejen, og disse skal da altså væsentlig besætte de højere poster; det er således et udslag af Englændernes forsigtige stræben efter ikke på noget punkt at bryde med befolkningens traditioner og sædvaner, hvor det ikke er nødvendigt for den moderne udvikling, efter at bevare illusionen om, at trods det nye system bliver alt ved det gamle. Eleverne kommer således gennemgående fra forholdsvis velsituerede hjem, hvilket dog ikke betyder meget; for velhavende folk i den forstand som blandt

Europæere, Kinesere og Indere eksisterer ikke blandt Malajerne. Derfor får eleverne også alt frit på skolen, deres ophold og forplejning, deres undervisning og undervisningsmateriel; det er nemlig en kostskole, hvor udenfor ferierne alle eleverne bor, mens lærerne, 4 Englændere og 4 Malajer, har deres egne bungalows beliggende i dens umiddelbare nærhed.

Den uddannelse, Malay College giver, skal omtrent svare til den, engelske børn får i den højere skole i England, og undervisningen omfatter derfor de almindelige skolefag, blandt hvilke engelsk sprog og litteratur indtager en fremskudt plads, desuden malajisk sprog og skrift (Malajerne bruger det arabiske alfabet); kun i disse sidste fag foregår undervisningen på malajisk, ellers udelukkende på engelsk. Omgangssproget mellem eleverne indbyrdes er derimod gennemgående malajisk: Malajerne har en udpræget nationalbevidsthed, og skolens lærere klager over, at elevernes praktiske beherskelse af engelsk er utilfredsstillende, fordi de ikke vil tale dette sprog indbyrdes; begynder en derpå, bliver han snart af kameraterne belært om, at som Malaj taler man malajisk blandt Malajer. For øvrigt har jeg blandt de folk, der er udgået fra skolen, truffet flere, som talte endog meget godt engelsk, og dette sprog synes, som også en af skolens malajiske lærere bekræftede, at falde disse folk meget let, langt lettere end Kineserne. Malay College giver ikke sine elever undervisningen helt fra begyndelsen; for at optages, kræves bestemte forkundskaber, der må dokumenteres ved en optagelsesprøve. Der findes i Kuala Kangsar en forskole — dens lærere er alle Englændere og kvindelige —, som særlig forbereder dertil, og som står i løs forbindelse med Collegiet, men også andre, som ikke har søgt denne, kan optages; derfor findes der også i alle dets klasser elever af højst forskellig alder, børn og halvvoxne mennesker sidder sammen på skolebænken.

Et af skolens fundamentale principer, der sikkert også er forudsætningen for dens beståen, er, at den på intet punkt må komme i konflikt med Malajernes religion, islam; der gives derfor ingen undervisning i kristendomskundskab, derimod nok i muhammedansk religionslære. Fredagen er altid fridag — søndagen er det også, og om lørdagen sluttet der kl. 12 —, og der findes en særlig bedesal, et stemningsfuldt rum kun udstyret med bedemåtter og en lille pult, hvor koranen ligger opslået, i hvilket eleverne og de indfødte lærere forretter deres daglige andagter; fredagens må forrettes i moskeen, men den ligger også lige ved siden af skolen. Islam er en stor magt i de engelske Malajstater, hvor i de sidste årtier en stærk islamisk bevægelse, som tillige danner grundlaget for Malajernes stærke na-

tionalbevidsthed, er vokset op; islam præger i høj grad denne befolkning, og der kan ikke være tvivl om, at den har haft den gavnlige indflydelse på dens udvikling både i social og i åndelig henseende. Aggressiv er denne bevægelse i ingen måde, intolerance overfor anderledestænkende ligger Malajen så fjernt som noget; men for sit eget vedkommende holder han sig strengt til sin tro, og kristendommen vinder derfor praktisk talt ikke en eneste proselyt iblandt dem. De styrende, Englænderne, ved dette og er kloge og fordomsfri nok til i fuldeste mål at tage hensyn til det; ikke blot er i alle spørgsmål, som angår religionen og hvad der står i forbindelse med den (arveretten f. ex.), fremmed indblanding udtrykkelig udelukket og al myndighed forbeholdt sultanerne og deres organer, men de engelske love, som ellers i det hele er de gældende, har ifølge forfatningen kun gyldighed indtil det punkt, hvor de kommer i modstrid mod islamiske opfattelser. Derfor er Malay College, trods sin engelske ledelse og sine engelske lærere, en muhammedansk institution.

Går man — ledsaget af Mr. C. Bazell, skolens leder — gennem den store toetages bygning, en midterfløj og to sidefløje, finder man stueetagen væsentlig optaget af skolestuerne, hvor undervisningen foregår i fem timer daglig, begyndende kl. 7 om morgenen, iblandt dem et fysisk-kemisk laboratorium, og af opholdsrum; bestyreren har sit kontor her, og ved siden af det, i den ene sidefløj, findes et stort rum, temmelig spartansk udstyret med kurvemøbler, borde og bænke; opholdsrum for eleverne i dårligt vejr, som dog ikke benyttes meget: Malajerne lever det meste af deres liv udenfor husene, der for mændenes vedkommende hovedsagelig tjener som sovested, og skoleeleverne tilbringer da også det meste af dagen udenfor undervisningstimerne i det fri; foreredelsen til næste dags timer finder sted i klasseværelserne under opsyn af lærerne. I dette opholdsværelse er nogle engelskskrevne aviser fremlagt til deres afbenyttelse og et par små bogskabe, som er opstillet her, indeholder skolens ikke meget imponerende bibliotek; det indeholder næsten kun engelsk litteratur, mest romaner, der byder et tilpas letlæseligt stof til at erhverve sprogfærdighed, mindre af den højere litteratur, nogle få ret tilfældig udvalgte større værker om Malajlandene og en meget lille bunke malajisk litteratur. Dermed er der sørget for elevernes åndelige fornødenheder ud over den regelbundne undervisning. I den anden sidefløj findes den store spisesal, hvor eleverne får deres måltider ved de lange borde; renligt ser der ud, men ikke hyggeligt. Kosten er malajisk, ikke europæisk, men der spises med europæiske spiseskaber, ikke, som Malajerne er vant til det, med fingrene; de vilde vel nok foretrække det sidste, siger Mr. Bazell, men de må jo væn-

nes til at bruge kniv og gaffel for senere som embedsmænd at kunne omgås Europæerne. Bag ved hovedbygningen ligger køkken, vaske- rum, toiletter og — i dette klima en absolut nødvendighed, for Ma- lajer lige så godt som for Europæere — en lang række baderum, hvor man, som det bruges på disse egne, kan hælde vandet over sig af en spand. Går vi op på første sal, finder vi der, foruden det alle- rede nævnte bederum, elevernes sovesale, store, lyse og luftige rum, hvor næsten al vægplads optages af de mange senge; det er skolen, der leverer madrasser, lagener og mosquitnet, hvilket er alt det senge- udstyr, der behøves her i varmen. Hver elev har sit lille rum i de lange skabe, som står i salenes midte, til at gemme sine ejendele i; noget stort udstyr kan han ikke medbringe, men selv om han kunde, var der nok ikke mange, som gjorde det, for det er nu engang ikke store sager, hvad en Malaj, selv en dannet Malaj, behøver til dagligt brug. Dermed er sovesalens udstyr gennemgået, for morgentoiletet besørgeres i et af de mange baderum, som findes også heroppe ved siden af soverummene.

Foran skolebygningen ligger en vidstrakt græsklædt plads; vi vilde ikke være i et land, hvor engelsk er trumf, om det ikke var sportsplads, og de fodboldkampe, som udkæmpes her, følges da også med levende interesse eller med lidenskab af tilskuerne både indenfor afspærringen, hvor skolens elever sidder, og udenfor. Men der er en kendelig forskel mellem publikums holdning indenfor og udenfor. Ganske vist, Malajen er, ligesom Kineseren og så mange andre orien- talske folk, en lidenskabelig spillernatur, og alt, hvad der er et gran af spil i, interesserer og optager ham levende; men han er også udadtil kølig og behersket og, skønt uden egentlig opdragelse, i be- siddelse af den mest udprægede naturlige velopdragenhed og an- stand; og, som Dr. Winstedt, manden, som kender Malajen i de en- gelske malajstater bedre end nogen anden, siger: undtagen hvor han er ødelagt af halvtforståede fremmede begreber om god tone eller ved en engelsk opdragelse i en kosmopolitisk blanding af fremmede elever, virker han indtagende som en gentleman, der fra vuggen er oplært i god tone og selskabelig takt.

Kuala Kangsar, Febr. 1924.

SUMMARY

From the Malay States. III. Malay College

by

K. Wulff, Ph. D.

A description of the Malay College at Kuala Kangsar, Perak, F. M. S., its aims, its scope, and general character.